

pozitif | KİTAP

Bir kendine
Kavuşma
hikayesi

Fotoğraf: Özcan Yüksek

Yoga eğitmeni Defne Suman, yazın bu sıcak günleriyle aynı adı taşıyan kitabında aile sırlarının ve hiçbir şey yokmuş gibi yaşamının ağırlığından özgürleşen kahramanı Melike ile birlikte okuyucusunu da hafifletiyor.

YAZI: YAPRAK ÇETİNKAYA

Defne Suman ile birkaç yıl önce röportaj için bir araya geldiğimizde konumuz yoga idi. O akademik kariyerini bırakıp kendini gönüllü işler yaparak yollara vurmuş ve sonra yoga ile buluşmuş, yıllar sonra da yoga hocası olmuştu. Blog yazıyordu, yazılarını Mavi Orman adlı kitapta derlemişti. Ardından ilk romanı Saklambaç gelmişti. Su içer gibi okuduğum, kendimden hissedişler bulduğum bu roman, 2000'li yıllarda bir ailenin hikayesi aracılığı ile bize ülkedeki inanç çatışmalarını anlatıyordu. Ardından Emanet Zaman geldi. Çıkar çıkmaz Defne'nin değerli imzası ile masamdaydı. Yine su içer gibi okudum, uzun yıllarımı geçirdiğim İzmir'in 1905-1926 yılları arasındaki yaşamlarına farklı perspektiflerden bakmak besleyiciydi. Ve şimdi raflarda Yaz Sıcağı var. Önümde okunmak için sırasını bekleyen kitaplardan kibarca izin aldı ve en öne geçiverdi, yine bir solukta okundu. 40 yaşındaki Melike, hiç hesapta yokken geçmişle, aile sırları ile yüzleşiyor, yol onu Kıbrıs'a götürüyor. Katman katman açılan hikayede Melike geçmişti affederek kendine kavuşuyor.

Sana göre "Yaz Sıcağı" bir kadının mı, bir ailenin mi yoksa bir ülkenin mi hikayesi? Yoksa hiçbiri mi?

Hem hepsi, hem hiçbiri... Yaz Sıcağı, bir kavuşma hikayesi. En basitinden, bir baba ile kızın kavuşması olarak okuyabilirsin. Kıbrıs düzeyinden okursan, ayrılan toprakların ve ayrılan halkların birbirine kavuşması ya da kavuşma hayalinin hikayesi. Daha ince katmanlarına indiğin zaman kadınınla erkeğin kavuşması çünkü karakterimiz Melike aslında babası yüzünden hiçbir erkeğe kavuşmayı seçmiyor, erkeklere kavuşmıyor. O yüzden aslında onun babasını affetmesi sonucunda erkeğe kavuşmasının hikayesi. En derin katmanına inersen de kişinin kendine kavuşması... O da aile sırları çözüldüğü zaman oluyor. Yani ailesinin sırlarının kendisi tarafından çözüleceğini, sonraki kuşaklara kendisi tarafından aktarılacağını düşündüğü anda kendine de kavuşmuş oluyor.

Aile geçmişleri, aile sırları kişisel gelişim uygulamalarında çok konuşuluyor. "Aile geçmişinizi sorun, araştırın, gelecek nesillere aktarmayın" deniyor. Senin ailen de sırlarla dolu mu?

Bilmiyorum. Yeni bir romana başladım şimdi. Onu yazarken geldi birden aklıma. Benim hiç tanımadığım dedemin, yani babamın babasının hakkında çok az konuşulur. Onunla ilgili, "Hamamda

ölmüş" gibi bir söylenti vardı. Konuyu biraz sıkıştırdığımız zaman "Hayır canım önce hamama gitmiş, sonra evde kalp krizi geçirmiş. Hayır, hamamda onu birisi öldürmüş" gibi birtakım şeyler söyleniyordu. İnsan bilmez mi babasının nasıl öldüğünü ama bilinmiyordu. Orada büyük bir sır olmasa da belli ki esrarengiz bir durum var. Bence her ailede bu tip konuşulmayan, konuşulması tabu haline getirilmiş şeyler var. Ama niye konuşulmadığını da bilmiyoruz. Bu sorunun cevabını neden bilmiyoruz? Neden bilmediğimi bilmiyorum ama bilmemem gerektiğini biliyorum. Bu olağan bir şey, içimizde kayıtlı olan bir his aslında.

Bunlar aslında insanın hayatını etkileyen şeyler değil mi?

Kesinlikle. Bu işlerde kendini tekrarlayan bir kayıtlı gibi aslında: "O konuda konuşma! Bu konu konuşulmaması gereken bir konudur." Buna benzer başka konular çıktığı zaman ortaya –mesela kendi babamın ölümü– ben yine konuşmamam gerektiğine inanmış oluyorum. Nereden geliyor bu inanç? Çünkü babam ve halalarım kendi babaları hakkında konuşmamayı seçtiler ve bana şunu öğrettiler: "Bir baba öldüyse onun ölümü hakkında konuşmayalım." Bunu bir kural olarak söylemiyorlar tabii ki ama çocuk onu kapıyor bir şekilde.

Melike karakteri 40 yaşında.... Bir gün bir anda artık genç olmadığını içi sızlayarak fark ediyor. 40 yaş senin için ne ifade ediyor?

Bir yandan çok güzel bir yaş. Bence bir kadın olmak için en güzel yaşlar 40'lar. Annem de söylemişti bunu bana; "40'lı yaşların en güzel yaşların olacak" diye. Buna kesinlikle katılıyorum. Hem olgunluğun hem de güzelliğinin doruğuna eriyorsun. Artık o gençliğin şüpheleri, özgüven sorunları, tereddütleri geçmiş oluyor. O açıdan çok güzel ve keyifli bir yaş. Bir taraftan da "Ya bundan sonrası?" diye düşünüyorsun. Bundan sonra gelecek olan yaşlarda şu anda sahip olduğun o zirvedeki güzellik olsun, gücünü güzellikten almak olsun yavaş yavaş düşüşe geçecek. İster istemez bunu biliyorsun. Bunun da bir sarsıntısı, şüphesi sarıyor ufak ufak. Senin de az önce anlattığın, o dikkatini çeken sahne benim için de çok değerliydi. Oradaki his, benim birebir yaşadığım bir histir. Diyor ki "Hayatımın yarısı o kadar hızlı geçti ki, bir bu kadar daha kaldığına inanmıyorum. Topu topu elimde şu kadar mu kaldı?" Sıfırdan 40'a kadar geçen süre çok kısa, çocukluk gibi bir şeymiş aslında. Bu beni çok yoklayan bir histir.

Geçenlerde gittiğim seminerde rakamların bizi kodladığına değinildi. Yaştan biraz bağımsızlaşmak gerek belki...

Tabii. Ben de fark ettim. 40 diye kodladığım şeye geldiğim zaman aslında onun öyle olmadığını fark ettim. Yine kendimi çok genç hissediyorum. Dünya kadar yapacak işim var. Şunu hatırladım; Joan Baez'i ilk kez sahnede gördüğümde 1988 yılıydı. O zaman 47 yaşındaymış ve ben ununu elemiş, eleğini asmış bir kadın gibi düşünüyordum onu. Oysa aradan 30 yıl daha geçti. Ve o yıllar boyunca aktif bir şekilde çalıştı ve hala da çalışıyor.

Kitaplarında iyi ailelerden gelen iyi eğitimli kadınlar var. Ama bir türlü potansiyellerini tam olarak kullanamamışlar. Mesele sadece kadın olmak mı? Bu konuda neler düşünüyorsunuz?

Evet benzer hikaye üç romanda da var. Benim içimde de var. Yogadan önceki zamanlarımı hatırlıyorum ve yogaya başladıktan sonraki o tatmin, huzur, kendine

kavuşma hissini biliyorum. Bu kendiyle kavuşma gerçekleşmediği zaman insan ne olursa olsun bir tatminsizliğin kucığına düşüyor. Birçok kadın kendini oyalayabiliyor. Kendini işine, çocuğuna, eşine, ev işlerine, para kazanmaya veriyor. Şanslıysa o boşluk fark edilmeden ömür geçiyor. Veya bir yaşta çat diye vurabiliyor ancak o yaşta da çok geç kalmış olabiliyor. Ben karakterleri hala bir şeyler yapabilecekleri yaşlardayken tutup, o dönüşümü yaşamaları için bir alan yaratmaya çalışıyorum. Mesela biri hep başkalarını suçlamış tatminsizliği için. "Benim tatminsizliğimin nedeni sensin" ya da "Hayatımda şu gelişmeseydi daha mutlu bir kadın olabilirdim" den birdenbire uyanıp "Hayır, aslında hepsi benim seçimim ve şu anda mutlu ve tatminkar olmayı ben seçebilirim"e dönüşümünü anlatmaya çalışıyorum. Bu da yogayla çok iyi gidiyor. Derslerimde de bunu söylemeye çalışıyorum: "Bırakın hayatınızı suçlamayı, dönün içinize bakın. Orada bulacaksınız."

Kitapta çocuk doğurmamakla ilgili bir bölüm vardı. "Çocuk istemiyorum" fikrinin aslında özünden gelmediğini fark ediyor Melike...

Orada müthiş bir öfke çıkıyor. Aslında istemiş. İlk defa birisi "Benden bir çocuğun olmasını ister misin Melike?" diyor. Önce hep alıştığı olumsuz tepkiyi veriyor. Ondan sonra "Aslında bu dünyaya bir çocuk daha getirmenin ne gereği var?" diyor. Demek ki kafasına işlemiş. Ama ondan sonra esas his olarak kayıp öyle bir çöküyor ki içine, öfkeyle yastıkları tekliyor. Yastıklardan çıkan kuş tüyleri kafasından aşağı dökülürken o sırada regl oluyor o sahnede!

Sen bu dünyaya çocuk getirmekle ilgili ne düşünüyorsunuz?

Ben bir süre uğraştım ama olmadı. Bence 35 yaşından sonra çocuk sahibi olma çabalarımızda tabii olmayan bir taraf var. Yani ona göre tasarlanmış değil kadın vücudu. Ama bazılarımızda oluyor, bazılarımızda olmuyor. Eğer olmuysa, bunu

Fotoğraf: Fatma Şafak Pınarbaşı

çok zorlamamak gerektiğine inanıyorum. Çünkü bir sebebi vardır. Bunu sadece fizyolojik olarak söylemiyorum. Yaş olarak da baktığında sen 50'li yaşların sonuna yaklaşırken, o çocuğun ergenliğe girmesi zor bir şey. Psikolojik olarak kuşakların birbirine biraz yakın olması gerektiğini düşünüyorum. O kadar fazla kuşak farkının uzun vadede sağlıklı bir aile modeli olmadığına inanıyorum.

Aslında sormak istediğim şu: Bu dünya çok kötü ve ben buraya bir can getirmek istemiyorum yaklaşımına katılmıyorum. Sen öyle görüyor musun dünyayı?

Hayır, çocuk için değil ama kendim için olabilir. Bana öyle bir stres kaynağı olacak ki bu dünyada bir çocuk büyütmek. Bu egoist sebepten dolayı yapamam gibi geliyor. Dünya korkutucu bir yer ve ben o çocuğu nasıl koruyabilirim diye düşünüyorum.

Az önce gücünü güzelliğinden almaktan bahsettin. Sen şu anda gücünü nereden alıyorsun? Yogadan mı, yazarlıktan mı, güzelliğinden mi?

Hepsinden aslında; bireyselliğimden bence. Bir birey olarak sağlam durduğum yerden alıyorum. Oraya da çalışarak, çabalayarak, etimle tırnağımla geldiğime inanıyorum. Allah vergisi bir şekilde sağlam durmuyorum. Çoğumuz gibi özgüveni son derece düşük bir genç kızlıktan gelip, yazdıklarını saklayan 20'li yaşlarda bir genç kadına dönüşüp sonra yavaş yavaş, kendimi çalışa çalışa birey olarak sağlam durmamdan ve cesareten geliyor bence. O da neyin cesareti? Beni yanlış anlarlar korkusunun gitmesi, beni ayıplarlar korkusunun gitmesi, bir de beni böyle de sevecekler inancının güçlenmesi. O korkuların hepsi aslında sevilme korkusu. Yanlış anlayacaklar, ne olur? Sevilmeceğim... Ayıplayacaklar, ne olur? Sevilmeceğim... Aslına beni sevecekler inancı güçlendiği an varlığımla sağlam bir şekilde duruyorum. Gerçekten de o zaman insanlar seni seviyorlar. Belki sevgi çok büyük bir laf oldu ama beğeniyorlar, takdir ediyorlar ve etrafında olmak istiyorlar. Onlara sunduğun kitapsa, dersse, ne sunmak istiyorsan onu almaya daha açık hale geliyorlar.

Melike karakterini yazmak bile "Aman kimse bir şey der mi?"yi önemsemediğini gösteriyor. Çünkü kocasını aldatan, hem de günübürlük ilişkilerle aldatan kaç kadın karakter okuduk bugüne kadar?

Onu düşündüm ben de. Böyle bir karakteri ben Türk edebiyatında görmedim. Ama bu kadın yok mu? Bir Melike karakteri yok mu? Çok var. Bana o kadar çok okur mektubu geldi ki, "Tam da düşündüğüm şeyleri yazmışsın ama ben dile getiremedim", "Tam da yaşadığım hayatı yazmışsın ama ben bunları kağıda dökmeye cesaret edemedim..." gibi. Aslında böyle çok kadın var; ya fantezi boyutunda ya da

AİLENİN HİKAYESİNİ KADIN AKTARIR

Yaz Sıcağı'nda hikayenin kadınlar tarafından anlatıldığında dair, yani "Söz kadındır" diye bir iddia var aslında. Bu aslında bence içimizde kayıtlı bir bilgi. Melike diyor ki: "Babamın neden Cem'i (ağabeyi) değil de beni çağırdığını anlıyorum." Çünkü bir hikayeyi ancak bir kadın anlatabilir. Ve o aileyi özgürleştirecek olan kişi de o kadın. Cem'in kızı Sofia da hikayeyi devam ettirecek. Artık erkeksi alanlarda güç kazanmak yerine kadınsı alanlarda güç araştırıyoruz ya, bu hikaye anlatıcılığının da hatırlanmasında fayda var. Ailenin hikayesini kadın taşır ve aktarır.

gerçeklik boyutunda.

Üç hikayede ayrılık, ayrışma, topağından, adından, kimliğinden koparılma hikayeleri var. Yazmadan önce bunlar hep bir sızı mıydı içinde?

Evet, ben 14 yaşındayken Dido Sotiriou'nun "Benden Selam Söyle Anadolu'ya" adlı kitabını okuyup hüngür hüngür ağlamıştım. Gece uyumadan önce okuyordum, annem ağlama seslerini duyunca ne oluyor diye geliyordu. Belki o belki daha öncesi, bilemiyorum ama şunu bir düşün, hangimiz topraklarımızdan kopmadı? En azından ailede birisi, en iyi ihtimalle söylüyorum, çok sevdiği evinden koparılıp başka bir toprağa zorla, mecburen

çok büyük bir korku hikayesini arkasında barındırarak getirilmiş. İkincisi, merakım biraz da sosyoloji okuduğum için. Sosyoloji de toplumun psikolojisini öğrenmek ya da toplumun bilinçaltını anlamak için iyi oldu. Toplumun bilinçaltı bu kayıplardan çok etkileniyor. Bunun mutlaka etkisi olmuştur.

Gelen yorumlar nasıl peki? Farklı bakış açılarına kızan oldu mu?

Hayır, hiç olmadı.

Bakış açısını değiştirdiğini söyleyen oldu mu?

Aslında "Emanet Zaman" için çok geldi bu yorum. "Ben hiç İzmir'i, 9 Eylül'ü, İzmir'in Türkleşmesini böyle düşünmemiştim" gibi yorumlar çok geldi. "Yaz Sıcağı"nda Melike, kadının özgürleşmesi, özgürleşememesi, bizim sözde özgür kadınlar olarak aslında ne çok baskılar yaşadığımız gibi konularda yorumlar geliyor. Bu gece Kıbrıs'a gidiyorum, bakalım nasıl yorumlar gelecek. Kuzeye gidiyorum, güneye de gideceğim. Ekim-Kasım gibi Yunancası da çıkıyor kitabın. İki taraftan da insanların girebildiği Birleşmiş Milletler bölgesinde bir etkinlik düzenliyoruz. Kıbrıs bir taraftan bize çok yakın bir yer, bir yandan da üstü kapatılmış bir aile sırrı aslında. Eğer "devlet baba" diye biri varsa, onun bizden sakladığı bir sır var orada. Ve biz hem biliyoruz hem de bilmiyoruz. Tam da az önce bahsettiğimiz gibi aslında; hakkında konuşmamamız gerektiğini biliyoruz. Ama ne olduğunu da bilmiyoruz ve geçiştiriyoruz.

Baba ve anne figürlerine gelelim. Baba figürüyle bir derdin var mı?

Her kızın herhalde vardır. Babam hayatımda yoktu, onu özleyerek büyüdüm. Hatırlayacağım kadar geç ama iz bırakacak kadar erken yaşta, 7-8 yaşlarımda evde yoktu babam. Sır olarak saklanıyordu, "İş gezisinde, Amerika'da, gelecek" deniyordu. Ama hep de fısıf fısıf bir şeyler konuşuluyordu. Sonradan anlaşıldı ki babam aslında başka birisiyle birlikte; onunla yaşıyor ya da onunla gidiyor nereye gidiyorsa... Sonra tüm bunlar açıldı tabii. Annem ve babam boşandılar. Sonra ikisi de çok sevdikleri insanlarla evlendiler. Fakat o iki yaş bende çok derin izler bıraktı. Bir eksiklik, güvensizlik, evde babanın olmayışı, bir apartman dairesinde, gerçekten fiziksel anlamda beni etkiledi. "Eve birisi girecek ve annemle beni öldürecek" korkusuyla geçen geceler oldu. Babayı

özlemek ve bunu hiçbir zaman kendime itiraf etmemek, bu da var. “Defneciim iyi misin?” dediklerinde “Ben iyiyim, zaten daha mutluym, annemin yanında yatıyorum” gibi söylemlerle kendimi güçlü gösterip ve o hasretin, o özlemin üzerini örtmüşüm.

Ne zaman çıktı ortaya?

Bence bu kitapla ortaya çıkıyor. Benim babam intihar etti. Ben o zaman da hiçbir şey hissetmedim. “Ne yapalım canım, kendi seçimi” diyerek yine aynı mertlik içinde durdum. Ta ki bu kitabı yazana kadar. Babamın eşi kitabı okurken bana, “Babanı ne kadar çok özleşmişsin Defne” dedi. Ben o zaman da “Yok canım” diyecektim ama şunu fark ettim. Evet ne çok özleşmişim! Şimdi biz kitabı Yunanca’ya çeviriyoruz. Tercüme ediliyor ve ben de satır satır okuyorum tercüme doğru mu diye. O zaman görüyorum ne çok babam var, detaylarda ne çok onu hatırlamışım.

Kitaplardaki karakterler nereden geliyor? Bana sanki birilerinin yaşamışlıklarının enerjisi yazarların kalemine sızıyor gibi geliyor. Var mıdır bu deneyimlerin gerçeğini yaşayan?

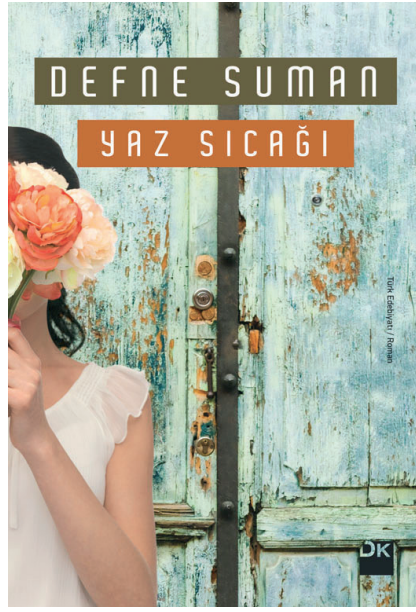
Hem var, hem yok. Dünya kadar okur mektubu geliyor. “Melike benim ruh ikizim” diyorlar mesela. Bir sürü insan kendini Melike ile özdeşleştiriyor. Yani diyebiliriz ki hepimizin bir Melike tarafı var. Diğer taraftan düşündüm, acaba bunlar ruhlar mı hakikaten? Ben medyum gibi onları mı yazıyorum? Ama hayır, sonuçta hepsi benden geliyor. Her şeyi parça parça ayırdığım zaman, Orhan’ı da al, Petro’yu da al, Melike’yi de al, Sinan’ı da al, hepsi benim. Dışarıdan bir karakter hayal edeyim ve onun özelliklerini Sinan’a vereyim demiyorum. “Ben Sinan olsam şimdi ne yapardım acaba?” diye düşünüyorum. Gustave Flaubert, Madame Bovary için “Nereden ilham aldınız, tanıdığınız birinden mi?” sorusuna, “Hayır. Madame Bovary benim” demiş.

Her birimiz bu kadar zenginiz aslında...

Bence yazının en güzel tarafı insanın içini büyütmesi, bütün bu karakterlere yer açması. Yüreğin büyüyor. Bu da sevmek demek.

Bloğunda şu başlığı gördüm: Yoga mı yazıdan yazı mı yogadan? Hangisi?

Benim için yazı hep vardı. Annem

KİTAPLAR İNSANLARI BİRLEŞTİRİYOR

Romanlar da yoga gibi birleştirir mi?

Bence birleştirir. Dün İzmir’de kaldığım otelin lobisine bir okur imza almaya geldi. Küçük çocuğu varmış, onu bırakmış ve imza almaya gelmiş. Birleştirdi bizi yani. O kadar çok okurla buluştum ki. 2007’de ilk bloğumu yayınladıktan beri etrafımı saran insanlar, benim yeni çevrem ve dostlarım yazı sayesinde hayatıma girdi. Kitaplar insanlar arasında köprü kuruyor. Şu anda yatay düzlemde biz buluşuyoruz, romanlar sayesinde.

Ama dikey düzlemde Oğuz Atay’la da Tanpınar’la da kitap sayesinde buluştum. Bir açıdan da benden sonraki kuşaklara da bu kitap sayesinde kavuşacağım.

ilkokul 1’deyken günlük almıştı. O zamandan beri yazıyorum. Ama edebiyat yogadan diyebilirim. Evet, siyah-beyaz sınırları içinde yazarsın ama dünyayı dönüştürecek şekilde bakabilmek yoga sayesinde oldu. Edebiyat da o, yani bildiğin şeyi tersinden okuyabilmek, ters yüz edebilmek, detaylarına bakabilmek, olayı başka bir perspektiften bir daha yazabilmek. Bunlar edebiyatın büyüğü tarafları. O, ancak yogadan sonra geldi bana. Şöyle bir yazı tipi var: Olması gerektiği gibi yazmak. Lisede yazdığımız kompozisyonlar mesela. Ben çok iyi yazardım çünkü olması gerekeni anlamıştım. Bir de olanı yazmak var. Olanı yazmak çok daha cesaret isteyen bir şey ve bazen olması gerekeni hiç tutmuyor.

Yaratım sürecini merak ediyorum. Hızlı yazıyorsun değil mi? Yazma şartların nedir?

Evet çok hızlı yazıyorum. Yazarken bir düzen olması gerekiyor. Eğer metin bilgisayardaysa, her gün onu mutlaka açıp bir paragraf eklemem gerekiyor. Bu kesintiye uğrarsa metin ölüyor. Bir sürü ölü metin var benim bilgisayarımda. Başlanmış ve ölmüş çünkü ben onu ziyarete gitmemişim. O yüzden günde bir kere onu ziyarete gitmem gerekiyor. İkincisi, sürekli okumak. Sürekli iş edinip iyi edebiyat okuman lazım. Ne okursan onu yazarsın. Nasıl dikkatli besleniyorsak, beyne girecek edebiyatın da saf olması gerekiyor. Muhakkak okuyorum dilim açılıns diye. Ayrıca beni kimsenin rahatsız etmemesi çok önemli. En azından üç saat. Evde yazıyorsam, eşime de söylüyorum “Bir ihtiyacın varsa şimdi söyle, yoksa üç saat yokum” diye. İnterneti ve telefonu kapatıyorum. Mutlaka büyük kulaklıklarımı takıp müzik dinliyorum. Bu demek değil ki hep yazıyorum; arada tıkanıyorum, kalkıp kendime kahve yapıyorum.

Ama kimseyle konuşmamam lazım. Eğer konuşursam kaçıyor çünkü. Bazen kahve yaparken aklıma bir şey geldiğinde kahveyi bırakıp hemen aklımdakini kağıda döküyorum.

Dışarıda da yazıyor musun?

Evet, çok da severim dışarıda yazmayı. Bir kafeye gittiğimde de yine kahveyi söylüyorum, kulaklıklarımı takıyorum ve yine kimseyle konuşmadan, konsantre olarak yazıyorum. Daha bile rahat yazdığımı söyleyebilirim. Yerdeki toza takılmıyorum, bir çamaşır koyayım demiyorum. Bir de sabahları yoga yapmam gerekiyor. Çünkü hayal gücü bir şekilde hikaye üretmiyor. Sabah yoga yapmamın buna çok etkisi oluyor. Yoga yaptıktan sonra avare zaman geçirmem gerekiyor. Boğaz kıyısında bir yürüyüş, bisikletle parkta bir tur gibi. Yine tek başına olması gerek avare zamanın.

Hangi yogayı yapıyorsun sabahları?

Ben Shadow yoganın öğrencisi ve hocasıyım. Serilerimiz var, her sene hocamız ihtiyacımıza göre değiştiriyor. Onu çalışıyorum. Aynı seviyeye gelmiş bütün öğrenciler aynısını yapıyoruz. Sonuna da senin vücuduna uygun bir şeyler veriyor, onları uyguluyoruz. Bir saat yapıyor o seri. Yoga dediğim hem hareket, hem meditasyon, hem nefes. Set bittiği zaman hepsi yapılmış oluyor.

YEŞİL

ATÖLYE

Atölye Yeşil hakkında duyurularını gördüm. Bir hayalin gerçek oluyor galiba. Nasıl bir oluşum?

Benim hayalimdeki yoga, kişisel gelişim, hareket sanatları okulu. Türkiye’de yoga hocası olarak mücadele ettiğim bir durum var. O da hocayla öğrencinin kopukluğu. Yoga, spor salonuna gittiğinde o anda ders varsa girilecek bir şey değil. Hocayla öğrenci arasındaki ilişki en önemli bağ. Ondan sonra da öğrenci-öğrenci ilişkisi çok önemli. Onların da bir topluluk oluşturmaları ve birbirlerine destek olmaları gerek. Benim derslerimi verdiğim model zaten bu. Örneğin ben bir grup açıyorum ve bir sene aynı kişilerle devam ediyorum. Bunu hocalara da aşılacak istiyorum. Burada onlara fiziksel alan yaratmak istedim. Benim gibi düşünen hocalar bir çember oluştursunlar ve Atölye Yeşil’e gelip ders versinler. Hayalim şu: 7-8 hoca olalım ve öğrenci topluluklarımız oluşsun. Mesela orada bir resepsiyon yok. Anahtarı gizli bir yere koyuyoruz, hoca gelip buluyor. O mekan hoca ve öğrencileri istedikleri gibi kullanıyor. O iki saat onların, diledikleri gibi kullanabiliyorlar. Kütüphane var, mutfak var yemek yapmak isteyeler için. Sense Writing, travma üzerine çalışmalar, aile dizimi, Chi gong, Thai masajı gibi etkinlikler var.

Fotoğraf: Aisha Harley

MEKANLAR DA BİRER KARAKTER

Mekanları da çok güzel anlatıyorsun. Yazmadan önce mekanları görüyor musun? Ya da gördüğün yerleri mi yazıyorsun?

İkisi de oluyor. Çoğunlukla, başlarken bildiğim yerden başlıyorum. Mesela Fener ve Balat, o tepe beni nedense çok etkiler. 16-17 yaşlarındayken dönem ödevi yapmak için Kadın Eserleri Kütüphanesi’ni arıyordum. Ama yerini bilmediğim için yanlış yere gitmişim. Yukarıda o kırmızı okulu gördüm ve inanılmaz etkilendim. O zamandan beri benim için gizli bir mabet gibi oldu orası. Nasıl Melike’nin EğriKapı’sı var, benim de Fener’im oldu. Fener Rum Lisesi, St. Maria Kilisesi (Kanlı Kilise), orası benim küçük mabedim oldu. Ne zaman sıkılsam oraya koştum. Saklambaç’ta da var orası, kırılma noktası yaşanır. Kızlar oraya çıkarlar. Hoca Efendi’yi ararken orada kar yağar... Mekan benim için karakter kadar önemli. Mekanı karakter olarak sokuyorum hikayeye.

Şehri biz yaratıyoruz dedin röportajdan önceki sohbetimizde. İstanbul’dan şikayet edenlere ne demek istersin?

Atinalılar da Atina’dan şikayet ediyor. Bu bir seçim aslında. Şehir, mekan algısı bir hayaldir. Nereye bakacağımızı biz seçiyoruz. Hepimiz şehrimizi kendimiz yaratıyoruz. Nereye dikkatini verirsen o senin gerçeğin olur. Ben o yüzden çok dikkatli bir şekilde şehrimi yaratıyorum. Fener, Balat, seviyorum ve mutlaka her İstanbul’a geldiğimde gezerim. Boğaz’a mutlaka bir kez inerim, Boğaziçi Üniversitesi’ne giderim. Böylece ben İstanbul’umu yaratmış oluyorum.

Görüş alanındaki şey senin şehridir. Geri kalan kısımları zor mu, bir sürü engelden mi geçmemiz gerekiyor, fark etmez. Ben o hayalim olan şehir parçalarına varmak için onları küçük bir engebe gibi görüyorum. Yani üzerinden atlıyorum ve oraya gittiğim zaman şehrin hazzını o noktada yaşıyorum. Bu yüzden sahip olduğum, hayalini kurduğum parçaların kaybolduğunu görürsem o zaman yıkılıyorum.